

Паразитози

Що це таке?

Паразитози – гlistяні(гельмінтози) та протозойні (найпростіші) інвазії.

Гельмінтози -це захворювання, які викликають у людини паразитичні черв'яки (глисти, гельмінти), що живуть усередині організму. В даний час відомо близько 300 глистових захворювань людини. Їх прийнято розділяти на кишкові та поза кишкові - тканинні. Як зрозуміло з назви, в першому випадку глисти і їх личинки живуть в кишківнику, а в другому - поза ним: у м'язах, легенях, печінки, мозку і т.д. Найбільш поширеними глистовими захворюваннями вважаються кишкові гельмінтози - ентеробіоз і аскаридоз.

Протозоози - це захворювання, які викликають у людини найпростіші: лямблії, бластоцисти, амеби тощо. Найбільш поширеними серед людей є кишкові протозоози – лямбліоз і бластоцистоз.

Можливе зараження людей від домашніх тварин собак і котів, так званими зоонозними паразитами: гельмінтозами, протозоозами. До гельмінтозів відносяться токсокароз і дірофіляріоз, якими люди заражаються через укуси комарів, до протозоозів – лямбліоз, бластоцистоз, балантідіаз та інші.

Зараження

Звичайно зараження гельмінтами чи кишковими найпростішими відбувається через забруднений випорожненнями ґрунт. Наприклад, якщо не мити руки і не чистити нігті після роботи із землею, їсти брудні овочі, фрукти та ягоди. Крім того, не останню роль в зараженні цими паразитами грають мухи. Вони на своїх лапках і хоботку переносять яйця глистів та цисти найпростіших на продукти харчування. Також зараження ними можливо і при випадковому ковтанні води при купанні у водоймах. Діти нерідко заражаються паразитами від домашніх тварин.

Що відбувається?

В організмі дорослої людини непрошеного гостя чекає потрійний захисний бар'єр. Перший - ферменти ротової порожнини, другий - кисле середовище шлунка, третій - місцевий імунітет кишківника. На жаль, в ослабленому організмі всі ці перепони можуть не спрацювати. Тоді паразити все-таки потрапляють в кишківник і розвиваються в статевозрілих особин.

Згодом людський організм отруюється продуктами життєдіяльності паразитів. У хворого підвищується втомлюваність, погіршується або, навпаки, посилюється апетит, з'являються головні болі. Порушується робота травного тракту: з'являються болі, відчуття руху в животі, проноси, запори і блювання. Може з'явитися анальний свербіж. Підвищення чутливості до алергенів - теж результат бурхливої життєдіяльності паразитів. Наслідки можуть бути дуже

сумними - від шкірних висипань до бронхіальної астми. Ще одна негативна дія глистів і найпростіших - вони підривають імунну систему.

Чим проявляється?

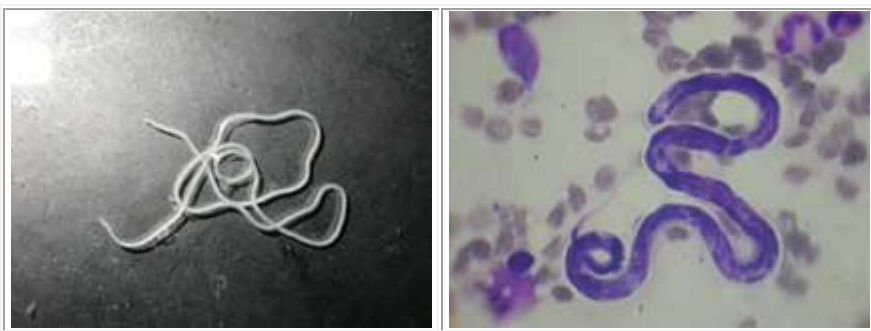
Ознаки паразитарного захворювання залежать від виду та кількості паразитів, а також від індивідуальної реакції організму на глисти або найпростіші. Перші симптоми зараження паразитами: погіршується апетит, з'являється блювота, нудота або слинотеча, болі та відчуття руху у животі. Запори чергуються з проносами, розвивається швидка стомлюваність і слабкість, порушується сон. Наприклад, при зараженні гостриками, хворих турбує свербіж в області заднього проходу і промежини. Посилюється він вночі і в стані спокою. Іноді він настільки сильний, що хворий прокидається.

Чим небезпечно?

При запорах, різких болях, відчутті руху в животі і його здуття, слід негайно звертатися до лікаря. Такі симптоми можуть свідчити про виниклу кишкову непрохідність. При важких гельмінтозах і протозоозах розвиваються порушення з боку нервової системи: тривалі головні болі, запаморочення, нервові тики. При аскаридозі, токсокарозі через особливості міграції паразита в організмі може виникнути такий симптом наявності глистів як нападopodobний сильний кашель. Часто ознаками глистів та простіших у людини є шкірні зміни у вигляді різних висипів.

Діагностика паразитарних інвазій

При будь-якій підозрі на глистяну чи протозоозну інвазію слід обов'язково звернутися до фахівця, а не займатися самолікуванням. Діагноз підтверджується звичайним аналізом калу на яйця глистів і цисти кишкових найпростіших. Якщо при першому аналізі калу яйця або цистипаразитів у людини не виявлені, але ймовірність зараження висока, аналізи повторюють кілька разів поспіль.

Як лікувати паразитів

Для лікування глистів або кишкових найпростіших застосовують спеціальні протипаразитарні ліки. Вибір ліків залежить від конкретного виду паразиту, виявленого у пацієнта. Лікуючий лікар призначить протипаразитарні пігулки. Зазвичай лікування паразитів проводиться на дому.

Критерієм одужання є повторні негативні результати аналізів калу у людини на яйця глистів або цисти найпростіших.

Найпоширеніші симптоми присутності паразитів в організмі людини

Запори. Деякі глисти через свою форми і великих розмірів можуть фізично блокувати деякі органи. Рясна глистна інвазія може заблокувати загальні жовчні і кишкові шляхи, що призводить до рідкісних та утруднених випорожнень.

Пронос. Деякі паразити, особливо протозойні, виробляють простагландини (гормоноподобні речовини, що містяться в різних тканинах організму людини), надлишок яких веде до посилення виведення натрію і хлоридів з організму, що в свою чергу, призводить до частих водянистих випорожнень. Явище проносу, в даному випадку, є результатом життєдіяльності паразита, а не спробою організму позбавитися від нього.

Гази і здуття. Деякі паразити, проживаючи у верхній частині тонкої кишки, викликають запалення стінок, утворення газів і здуття. Проблема може посилитися споживанням важко перетравлювальних продуктів типу квасолі або сирих фруктів і овочів. Постійне здуття черевних органів часто є ознакою присутності паразитів. Подібні шлунково-кишкові симптоми можуть тривати зі змінною силою протягом багатьох місяців і навіть років, якщо не вигнати паразитів з організму.

Синдром нервового шлунка. Паразити можуть драгувати, запалюються і покривати стінки кишкових клітин, що веде до цілої низки г шлунково-кишкови захворювань і зниження абсорбції життєво необхідних поживних речовин, особливо жирів. Така низька абсорбція приводить до утворення твердого калу і стеатореї (надлишку жиру в калі).

Болі в суглобах і м'язах. Відомо, що паразити можуть мігрувати та інкапсулюватися в суглобовій рідині і м'язах. Коли це відбувається, людина відчуває біль, яку часто вважають наслідком артриту. Болі і запалення суглобів і м'язів можуть бути також результатом порушення живлення тканин, що викликаються деякими паразитами, або імунною реакцією організму на їх присутність.

Анемія. Деякі види кишкових глистів присмоктуються до слизової оболонки кишок і висмоктують поживні речовини з організму хазяїна. Якщо паразити присутні в організмі у великій кількості, вони можуть викликати значну втрату крові, результатом чого може стати нестача заліза або перніціозна анемія.

Алергія. Паразити можуть драгувати, а іноді навіть і порушувати цілісність оболонки кишок, що підвищує ризик проникнення великих неперетравлених молекул в кров. Це може активізувати імунну відповідь організму у вигляді еозинофілії. Надлишок еозинофілів викликає алергічну реакцію. Крім алергії, паразити викликають підвищену продукцію організмом імуноглобуліну E (Ig E).

Погана шкіра. Кишкові паразити можуть викликати кропивницю, висип, екзему та інші шкірні реакції алергічного характеру. Виразки шкіри, пухлини, папіломи та дерматити можуть бути результатом присутності найпростіших у організмі людини.

Гранульоми. Це вогнища запалення, що охоплюють зруйновані яйця паразитів. Найчастіше вони утворюються на стінках товстої і прямої кишок, але можуть утворюватися також в легенях, печінці, черевній порожнині і матці.

Нервозність. Продукти обміну речовин і токсичні речовини, що виділяються паразитами, можуть драгувати центральну нервову систему. Занепокоєння і дратливість часто є результатом зараження паразитами. Багато людей стверджують, що після лікування їх буркотливі подружжя або родичі стали набагато приємніші і терплячі. Найзнаменитіший за останні роки глист належав оперній зірці Марії Каллас. Вона страждала серйозними проблемами ваги і шкіри. Коли глиста виявили і вигнали, її вага знизилася, шкіра покращилася і характер покращився, - пише Гіттельман,

Порушення сну. Часті прокидання серед ночі, особливо між 2 і 3 годинами, можуть бути результатом спроб організму позбавитися від токсичних речовин через печінку, оскільки, згідно з постулатами китайської медицини, саме в ці години ночі печінка активізується. Порушення сну можуть також бути результатом нічних виходів деяких паразитів через задній прохід, що призводить до сильних хворобливих відчуттів і свербіння.

Скреготіння зубами. Бруксизм - скрегіт зубами - часто є ознакою паразитарних інфекцій. Цей симптом особливо помітний у сплячих дітей. Бруксизм може бути відгуком нервової системи на чужорідний подразник. Цікаво відзначити, що дотепер причина бруксизма залишається не до кінця дослідженою.

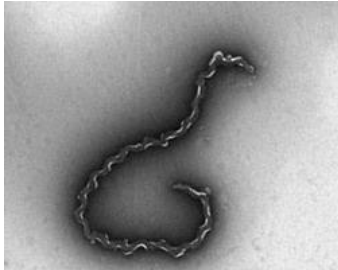
Хронічна втома. Скарги на слабкість, грипоподібний стан, апатію, депресію, зниження концентрації уваги і пам'яті можуть бути пов'язані з присутністю паразитів, життєдіяльність яких призводить до нестачі поживних речовин в організмі внаслідок поганого всмоктування білків, жирів і, особливо, вітамінів A і B₁₂.

Імунні порушення. Паразити послаблюють імунну систему, знижуючи продукцію імуноглобуліну A (Ig A). Їх присутність викликає постійну стимуляцію імунної системи і з часом може суттєво її послабити, відкриваючи доступ до організму бактеріальних і вірусних інфекцій.

До числа явних ознак присутності паразитів в організмі можна також віднести наступні: збільшення ваги, надмірне постійне відчуття голоду, втрата ваги, поганий присмак у роті і запах з рота, прищі, прояви астми, діабету, епілепсії, мігрені нерідко паразитиє пусковим механізмом серцевих захворювань і навіть раку.

Більшість фахівців дуже обережні у своїх висловлюваннях і визнають тільки можливий зв'язок між паразитами і перерахованими вище захворюваннями.

Особливості гельмінтозів

У клінічному перебігу гельмінтозів виділяють дві основні фази: гостру (перші 2-3 тижні після зараження) і хронічну (що триває від декількох місяців до багатьох років і навіть десятиліть). Для кожного виду гельмінтів існує певний рівень чисельності паразитів, при якому виникають клінічні прояви.

Прояви гострої фази при аскаридозі спостерігаються вже на 2-3-й день, при більшості інших гельмінтозів - через 2-3 тижні. А, наприклад, при філяріатозах інкубаційний період триває 6-18 місяців. У цей період

виникають лихоманка, сверблячі висипання на шкірі, набряки, збільшення лімфатичних вузлів, болі в м'язах і суглобах. На цьому тлі нерідко розвиваються катаральні явища, пневмонії, плеврит, болі в животі, жовтяниця і диспепсичні розлади.

У хронічній фазі при більшості кишкових гельмінтозів паразитування одиничних особин зазвичай протікає безсимптомно, і тільки при наявності гельмінтів великих розмірів спостерігаються будь-які симптоми. У хронічній фазі в основному переважають симптоми і синдроми (сукупність симптомів), що відображають порушення функції органу або системи, в яких паразитує збудник або які знаходяться під впливом його патогенних факторів.

І все ж для гельмінтозів характерно порівняно повільний розвиток хвороби, нерідко з тривалою компенсацією. Згодом людський організм отруюється продуктами життєдіяльності глистів. У хворого підвищується стомлюваність, погіршується або, навпаки, посилюється апетит, з'являються головні болі. Порушується робота травного тракту: з'являються болі в животі, проноси, запори, нудота або блювота. Підвищення чутливості до алергенів - теж результат бурхливої життєдіяльності глистів. Наслідки можуть бути дуже неприємними - від шкірних висипань до бронхіальної астми. Ще одна негативна дія глистів полягає в тому, що вони послаблюють імунну систему.

Дуже часто хворі скаржаться на відсутність (рідше підвищення) апетиту, відрижку, слинотечу. Буває загальне нездужання, зниження працездатності, розлад сну, зниження настрою. Найбільш часто зустрічаються два види гельмінтозів - ентеробіоз і аскаридоз.

При ентеробіозі (його викликають гострики) виникає інтенсивне свербіння в області ануса, що посилюється в нічний час. Це відбувається через те, що гострики відкладають яйця в шкіру періанальної області. Від гостриків особливо страждають діти. Вночі свербіж в області заднього проходу промежини настільки сильно виражений, що дитина прокидається і плаче. Як правило, такі діти сплять дуже неспокійно, часто ночами скрегочуть зубами. Дитина зазвичай розчісує сверблячі місця, і яйця гельмінтів потрапляють під нігті, на постільні речі та білизну, можуть поширюватися по квартирі. Це створює умови для повторного самозараження дитини і зараження оточуючих. До речі, якщо захворювання виявлено у одного з членів сім'ї, треба обстежити всіх інших. У дітей при гостриках погіршується апетит, з'являються блювота, нудота або слинотеча, відраза до їжі, особливо вранці. Більшість скаржиться на болі у животі, частіше в навколо пупкової області. Відзначається нестійкі випорожнення. Змінюється і настрій дитини: він стає примхливим, неврівноваженим, скаржиться на швидку стомлюваність і слабкість. Часто знижується рівень гемоглобіну в крові.

При аскаридозі (його викликають аскариди) через особливості міграції паразита в організмі може початися нападopodobний сильний кашель. Часто з'являється висип. Аскаридоз при паразитуванні великої кількості гельмінтів може ускладнитися кишковою непрохідністю, механічною жовтяницею, панкреатитом. У важких випадках глистяної хвороби розвиваються порушення з боку нервової системи: з'являються тривалі головні болі, запаморочення. Можуть виникнути нав'язливі рухи, так звані тики - миготіння, шмигання носом, сіпання плечима і ін.

Десять найпоширеніших міфів про паразити

Тема паразитозів традиційно не є найприємнішою для обговорення: і про себе страшно подумати, та й з чужими людьми як щось на зразок непристойно говорити про це. Ось і виникають міфи-захисники, які як би звільняють мозок людини від неприємної інформації. Але все ж завжди краще знати, ніж не знати. Вашій увазі представлені найпоширеніші міфи, пов'язані з темою паразитозів.

Міф № 1

Мене і моїх дітей це не стосується, ми завжди миемо руки перед їжею.

Якщо ви людина акуратна, та ще й своїх дітей практично з пелюшок привчаєте до правил особистої гігієни, честь вам і хвала. Але якби все було так просто і регулярне миття рук перед їжею могло повністю захистити від паразитів! На жаль, статистика невтішна, кожен третій житель планети заражений тим або іншим паразитом, а нерідко поєднанням двох і більше видів хробаків або найпростіших. А в зв'язку з недостатньою діагностикою паразитозів дані офіційної статистики часто значно різняться з фактичними цифрами в бік явної переваги останніх. Варіантів заразитися паразитами безліч. Наприклад, можна купити на базарі у бабусі петрушку або кріп (ви ж не зможете ретельно промити кожен листочок, та ще й спеціальною щіткою, а потім обполоснути його кип'яченою водою), а можна випити куплений в супермаркеті свіжовичавлений апельсиновий сік (апельсини перед віджиманням миються далеко не ідеально). Можна перекусити в недорогий забігайлівці, де мухи не така вже й велика рідкість (вони на своїх маленьких лапках здатні переносити сотні і тисячі яєць гельмінтів або цист найпростіших), а можна відвідати дорогий елітний ресторан, де новий кухар ненавмисно переплутав дошки для обробки риби, м'яса і хліба. Можна випадково сьорбнути обсіменіння яйцями гельмінтів або цистами найпростіших воду як в міській річці, так і в дорогому аквапарку (часто комерційний інтерес диктує можливість не вимагати довідки від гельмінтолога у відвідувачів таких розважально-«оздоровчих» закладів), а можна, і не захоплюючи воду, «заробити» паразитози, купаючись у водоймі, контактним шляхом (і таке буває). Різні варіанти зараження паразитами можна перераховувати дуже довго, це не головне, головне полягає в тому, що, на жаль, ніхто не може бути впевнений, що його це не торкнеться. І все ж, мити руки перед їжею необхідно, так як дотримання елементарних правил гігієни дуже підвищує ступінь вашої захищеності не тільки від паразитозів, але і від багатьох кишкових інфекцій, що передаються фекально-оральним шляхом. Так що «Хай живе мило запашне і зубний порошок!»

Висновок: ніхто на 100% не може бути застрахований від зараження тим чи іншим видом паразита.

Міф № 2

Людина з паразитозом завжди худі і бліда.

Так буває часто, але не завжди. Це залежить від конституції, рівня імунітету, особливостей обміну речовин людини, від тривалості захворювання, ступеня інвазії, виду паразита і багатьох інших факторів. Людина, уражена паразитозом, цілком може бути рожевоцокою і мати 20-30 зайвих кілограмів.

Висновок: за зовнішнім виглядом можна припустити наявність паразитоза, а відкинути - зась.

Міф № 3

Якщо не болить живіт - гельмінтів немає.

Це не вірно. По-перше, найпростіші і гельмінти можуть паразитувати практично у всіх середовищах організму, а не тільки в кишківнику. По-друге, паразитози часто виявляються неспецифічними ознаками загальної інтоксикації, адже паразити живуть, іноді гинуть, виділяють токсини, постійно отруюючи організм. З неспецифічних ознак паразитозів відзначимо найбільш поширені: головний біль та біль у суглобах, схильність до частих простудних захворювань, збільшення лімфовузлів, підвищена дратівливість, стомлюваність, висипання на шкірі. І, нарешті, по-третє, паразитози часто ховаються під масками інших захворювань, вводячи, таким чином, в оману як лікаря, так і пацієнта. Хворий на паразитози може довго ходити від фахівця до фахівця, «збагачуючи» свою картку новими діагнозами від гастритів, дуоденітів, холециститів і інших «-ітів», до алергічних та неврологічних захворювань. І діагнози найчастіше будуть правильними, тільки ось про те, що вони можуть бути наслідком паразитоза, задумается не кожен фахівець.

Висновок: по-перше, болі в животі далеко не єдина ознака паразитозів, по-друге, живіт при гельмінтозі може взагалі не боліти.

Міф № 4

Скрип зубами по ночах - найвірніший ознака гельмінтів. (Якщо людина скрипить зубами, значить, мається глистами - народний вислів).

Скрип зубами по ночах - ознака підвищеної збудливості центральної нервової системи. Продукти життєдіяльності паразитів можуть надавати нейротоксичну дію, це пояснює підвищену стомлюваність, дратівливість та інші ознаки підвищення збудливості центральної нервової системи, в тому числі і скрип зубами. Крім того, існує думка, що нічний скрип зубами - це рудиментарна ознака (як тварини, які точать зуби).

Висновок: скрип зубами може супроводжувати паразитози, але не є абсолютним підтвердженням цього діагнозу.

Міф № 5

Гельмінтози - виключно дитяча проблема.

Так, діти дійсно хворіють на паразитози частіше, ніж дорослі. Причин цьому безліч, наприклад, фізіологічна потреба малюків все тягнути в рот. Здавалося б, з цим можна впоратися шляхом заборони, але не все так просто, і якщо дитині не давати пізнавати світ за допомогою тактильних і смакових відчуттів, це може стати причиною гальмування розвитку його нервової системи. Так що тут залишається тільки стежити, щоб дитина брав в рот тільки свої ретельно вимиті іграшки.

А деякі речі варто було б переглянути: наприклад, любов багатьох мам «вигулювати» дітей в пісочницях (вчора в пісочницю кішка в туалет сходила, а сьогодні малюк радісно обсипає себе і своїх друзів цим піском, який потрапляє в рот, ніс, очі і т. д.). У деяких країнах це питання вирішується просто, там пісочниць взагалі немає.

Любов до домашніх, так і до дворових тварин, що виявляється поцілунками останніх, також може призводити до зараження дітей. Також малюки частіше, ніж дорослі, заражаються в водоймах і аквапарках, оскільки вони тільки вчаться плавати і заковтують при цьому воду. Великий ризик заразитися у маленьких дітей з'являється, коли вони йдуть в дитячий садок (загальні іграшки), у старших - в поїздах, подорожах, походах.

Чи не піддається жодній критиці така картинка з життя: мама дає своїй дитині на вулиці тільки що куплений банан, і дитина починає відривати його шкірку зубами (в цьому випадку не тільки «свої, доморощені» глисти, а й «іноземні, заморські» можуть потрапити в організм дитини). Або ще: в шкільній їдальні одна і та ж тітонька бере гроші і тут же цими ж руками подає булочку дитині (скільки всього може бути на грошах, складно переоцінити!).

Висновок: Паразити частіше вражають дітей, але вік для них не перешкода. Людина може заразитися в будь-якому віці, а може заразитися в дитинстві, а потім хворіти десятиліттями.

Міф № 6

Овочі і фрукти зі свого городу або саду «чисті».

Один з найбезглуздіших, але стійких Міфів. Чому садівниками-аматорами наполегливо забувається, що вода для поливу зі шланга йде прямо з найближчої річки, що між грядками бігають не тільки кішки і собаки, але і гризуни? Чому добра мама чи бабуся дають перші яблучко чи грушу дитині прямо в саду, навіть не подумавши його помити? Чому на ринку щедро пропонують спробувати полуницю і приходять в подив, якщо покупець відмовляється? Швидше за все, це пояснюється елементарним нерозумінням і лінню.

Висновок: перед вживанням овочі та фрукти треба обов'язково ретельно мити, незалежно від того зібрані вони на колгоспних полях або в своєму саду.

Міф № 7

Домашні кішки і собаки «чисті», від них нічим заразитися не можна.

Домашні собаки і кішки є переносниками багатьох паразитозів. З одного боку, вони можуть чисто механічно переносити яйця гельмінтів на своїх лапах, з іншого боку, собаки і кішки можуть самі хворіти і бути джерелом зараження (фекально-оральний шлях передачі). Але чомусь багато батьків знаходять смішним і милим факт поїдання 2-3-річним малюком собачої їжі прямо з миски і приходять в захват, коли їх чадо цілує собаку, а та його у відповідь вилизує. Такі сюжети навіть показують по телевізору в гумористичних передачах, і в рейтингах вони займають перші місця.

Нічого поганого в любові до кішок, собак, а також птахам і іншим вихованцям немає, просто треба дотримуватися запобіжних заходів, а також періодично проводити їм антигельмінтну терапію.

Висновок: любов до домашніх тварин повинна мати межі, в тому числі і гігієнічні.

Міф № 8

Кип'ячена вода - мертва, а некип'ячена (з крана або колодязя) - жива.

Звичайно ж, люди, які говорять про живу - сиру воду, мають на увазі народні казки про оживлення, оздоровлення та інші чудеса, наївно вважаючи, що і вони омолодяться і будуть вічно жити, споживаючи сиру воду. Але часто сира вода може дійсно називатися «живою», але тільки не в казковому сенсі, а в цілком побутовому - там можуть бути яйця і цисти паразитів. І не завжди фільтрування та хлорування води може захистити людину від зараження.

Висновок: воду для пиття треба кип'ятити.

До речі, у багатьох європейських країнах не прийнято воду використовувати в якості джерела мікроелементів, а мікроелементи, як і вітаміни, вживаються окремо, у вигляді вітамінно-мінеральних комплексів.

Міф № 9

Гаряче сирим не буває.

Звичайно, недожарений шашлик важче, і тому його вигідніше продавати. Звичайно, набагато простіше думати, що рибу треба смажити або варити 5-10 хвилин, поки у неї «очі не побіліють». Звичайно, для когось з'їсти м'ясо з кров'ю - ознака вишуканості і високого темпераменту, а замовити в ресторані блюдо з сирого м'яса або риби - просто ознака приналежності вже якщо не до вищого світу, то, принаймні, десь близько того. Але не варто цього робити, адже ризик заразитися паразитами настільки великий, що і в вищій світ не захочеться.

Звичку деяких господинь пробувати сирий фарш залишимо просто без коментарів.

Висновок: гаряче буває не тільки сирим, але і небезпечним.

Міф №10

Що лежить на землі менше 10 секунд впашиш не рахується.

Погодьтеся, елементарна логіка підказує, що якщо на підлозі або на землі в даному місці знаходиться збудник будь-якої «зарази», то яка різниця, скільки часу пролежала ваша їжа в даному місці? І, тим не менш, можна бачити картину, що навіть пустушку мама швидко піднімає з асфальту і дає своєму малюкові. В одному супермаркеті бачили, як апельсин, впав на підлогу під ноги службовцю, його було піднято їм і туг же відправлений в соковижималку.

Як уникнути зараження?

Спосіб уникнути зараження однаковий для всіх видів глистів - особиста профілактика. Але щоб її дотримуватися, необхідно знати особливості життя паразитів.

Спочатку частково реабілітуємо наших добрих друзів кішок і собак. Якщо Ви уважно читали, то напевно помітили, що не завжди кішки і собаки є джерелами гельмінтозів людини, тому що для розвитку більшості глистів необхідні або ґрунт, або інші проміжні господарі (моллюски, рачки, риби, комарі і т.д.).

Собака - хазяїн більш ніж для 150 гельмінтів, проте люди можуть «підчепити» від неї тільки ехінококкоз, альвеококкоз, токсокароз і дірофіляріоз. Причому, ваша домашня собака, хвора токсокарозом, не є для Вас безпосереднім джерелом зараження, навіть якщо вона спить з Вами в одному ліжку. Яйця токсокар повинні обов'язково потрапити в землю і дозріти при температурі не менше +13 градусів. Тільки тоді вони стають заразними. Діти, які грають в пісочниці, де дозрівають яйця гельмінта, наражаються на серйозну небезпеку зараження. Але собака на шерсті може принести дозрілі яйця додому. Ви можете зробити те ж саме на своєму взутті, тому не зрозуміло, хто не безпечніший - Ви або Ваш пес. Не слід перебільшувати значення домашніх тварин в розвитку глистових захворювань у людини. Однак не варто впадати і в іншу крайність: слід дотримуватися суворих правил домашньої гігієни (прибирати взуття, мити руки перед їжею, не удобрювати фекаліями собак клумби і городи).

Рекомендуємо дотримуватися таких нескладних правил особистої безпеки.

1. Мийте руки перед їжею.

Ця набила оскому фраза сповнена глибокого змісту. Простежте ланцюжок: собака - фекалії - яйця токсокар - дозрівання (пісочниця) - пісочна паска, маленька дитина, ротик - токсокароз!

2. Намагайтеся обдавати окропом зелень, що подається до столу в сирому вигляді.

Ще один ланцюжок зараження: хворий аскаридозом - дача - яйця аскарид на грядці з морквою - аскаридоз.

3. Не пийте сиру воду, особливо з відкритих водойм.

Не менш набив оскому слоган, стає актуальним, якщо згадати черговий ланцюжок подій: собачка - фекалії в водоймі - яйця гельмінта - попили водички - ехінококкоз з усіма наслідками.

4. Пам'ятайте, що хороша вобла - це сильно просолена вобла, а хороша ікра лише та, яка виготовлена на ліцензованому підприємстві.

Приховані в діжці астраханської ікри або в спинці малосольної прісноводної риби плероцеркоїди широкого лентця будуть щасливі виявитися в кишківнику економного покупця.

5. Не вживайте в їжу не прожарене м'ясо

(Той самий улюблений наш шашлик, і домашнє сало з прожилками м'яса) - це становить 95% всіх заражень на трихінельоз.

6. Не купайтеся в невідомих водоймах.

Це прямий шлях зараження шистосомозом.

7. Застосовуйте репеленти з метою відлякування комарів і мошок.

Кровосні комахи є переносниками ряду гельмінтів, наприклад, такого як дірофіляріоз.

8. І ще пам'ятайте: необхідно завжди думати про інших людей. Проведіть дегельмінтизацію своєї собаки.

Навіть якщо у Вас немає маленьких дітей, що грають в пісочниці, чи не удобрюйте квіти фекаліями собак і кішок, не дозволяйте їм пакостити в громадських водоймах. Припиняйте, по можливості, подібні дії інших любителів тварин.

Але найголовніше!

Регулярно проводіть дегельмінтизацію себе і своєї сім'ї, включаючи тварин, з метою профілактики розвитку ускладнень. Заразитися можна скрізь і всюди. Не треба цього боятися. Треба вчасно застосовувати адекватні, безпечні і надійні способи дегельмінтизації.

*Матеріал підготував старший науковий співробітник відділу діагностики інфекційних та паразитарних хвороб, к.мед.н. О.П. Данько
27.07.10*